

**การพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
: คุณภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น***
**DEVELOPMENT OF STUDENTS BASED ON INDIVIDUAL DIFFERENCES
: EDUCATION ADMINISTRATION QUALITY OF THE LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION**

สมใจ เดชบำรุง*, สุชาติ เสวตบดี, เปรมชัย สโรบล, วิโรจน์ สุรสาคร

Somchai Dejbamrung, Suchat Savetbodi, Pramchai Sarobol, Wirot Surasakhon

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Southeast Asia University, Thailand

*Corresponding author E-mail: wrslocal9@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ นำเสนอปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารองค์กร ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สามารถประสานความร่วมมือทั้งภายใน และภายนอกองค์กร 2) ด้านการสนับสนุนองค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ อัตราค่าจ้าง อาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษา มีเครือข่ายความร่วมมือ และสามารถระดมทรัพยากรในการพัฒนาผู้เรียนจากทุกภาคส่วน 3) ด้านการมีส่วนร่วม ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา 4) ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษามีแผนปฏิบัติการ และแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล มีหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้นั้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและทดสอบความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถตามความถนัดของตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ และได้รับประสบการณ์ตรงด้านการประกอบอาชีพในสถานประกอบการ ครูวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างหลากหลาย 5) ด้านคุณภาพครูและบุคลากร สถานศึกษามีครูและบุคลากรเพียงพอครบทุกวิชาเอก ครูมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล สามารถจัดการเรียนรู้ และวัดประเมินผลผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูสามารถแนะนำแนวทางให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ถูกต้องตามความถนัด และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

คำสำคัญ: การพัฒนาผู้เรียน, ความแตกต่างระหว่างบุคคล, การบริหารจัดการศึกษา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this academic article were to present important factors in education administration of the Local Administrative Organization to develop students based on individual differences. There are five issues: 1) Administrator: The administrator must have leadership, vision, and creativity, adhere to good governance and ability to collaborate with both internal and external organizations to develop students based on their individual differences. 2) Organization Supporting: The local government should provide schools with support financial resources, teachers, buildings and facilities, instructional materials, school equipment, technology and innovations, and learning resources for educational institutions and has a network of cooperation and able to mobilize resources suitable to students' development from all sectors. 3) Participatory Administration: The administrators of local government decentralize the administration of educational institutions. School committees, teachers, parents and communities participate in educational management. 4) Academic Administration: The school have action plans and guidelines for academic administration according to individual difference. School offers a variety of curricula that are designed to meet in line with the needs of the students. Set guidelines for learning management, focusing on learners. and organize a variety of student development activities The students were analyzed and the aptitude of the students was tested individually. Encourage and support learners to develop their abilities according to their aptitudes to their fullest potential. and gained direct experience in working in the workplace Teachers measure and evaluate a variety of real conditions. And 5) Teachers and Staff: The school had enough teachers and staff in key subject areas in schools. Teachers have knowledgeable and aware of individual differences and individual learning styles. They can organize and evaluate students according to individual differences. Also teachers can suggest guidelines for students to develop themselves according to their aptitudes and develop themselves according to their full potential.

Keywords: Student development, Individual difference, Education Administration, the Local Administrative Organization.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา สิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดำเนินการ ให้ประชาชน ได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ จัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน ให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้บัญญัติแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้อง

กับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ในท้องถิ่น และรัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และสามารถจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีคุณภาพ สู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของแต่ละบุคคล อันจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่น สามารถนำความเป็นเลิศนั้น ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ เป็นไปตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมา กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ก็มีนโยบายส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้สถานศึกษาในสังกัดเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (วิโรจน์ สุรสาคร, 2564)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับทุกประเภท และมีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีนโยบายในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินโครงการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development : SBMLD) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดความสนใจสู่ความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาตามนโยบายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ก็ประสบปัญหาด้านงบประมาณ เนื่องจากโรงเรียนต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นกว่าปกติ เพราะต้องจัดหาครู วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ในสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ที่จะเรียนรู้ หรือฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งประสบความสำเร็จ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด มีนโยบายให้การสนับสนุน ทั้งด้านบุคลากร และงบประมาณ รวมทั้งกระจายอำนาจความการบริหารสถานศึกษา และให้อิสระแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษาตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่สถานศึกษาบางแห่งก็ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ และไม่ได้รับการสนับสนุน จากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอาจ มาจากหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากนโยบายด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ที่ผู้บริหารท้องถิ่นอาจไม่เข้าใจ หรือไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเท่าที่ควร หรือปัญหาจากการขาดความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาของทุกฝ่าย (วิโรจน์ สุรสาคร, 2564) ผู้เขียนในฐานะที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้ดำเนินการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความ

แตกต่างระหว่างบุคคล จึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหา ความต้องการ แนวทางในการบริหารสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำเสนอประเด็นสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งผู้เขียนหวังว่าบทความวิชาการนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ รวมทั้งเป็นแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะบังเกิดดีต่อผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติต่อไป

การพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

มนุษย์เรามีความคล้ายคลึงกันอยู่หลายประการ เช่น ต่างก็มีความต้องการ มีความรู้สึก มีอารมณ์ แต่ในขณะที่เดียวกันบุคคลแต่ละคนก็มีความแตกต่างจากคนอื่น ๆ ได้หลายประการ เช่น มีรูปร่างต่างกัน มีสีของตา สีของผมต่างกัน แม้แต่คู่แฝดยังมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นเราอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีผู้ใดจะมีความเหมือนกัน ไปเสียทุกสิ่งทุกอย่าง มนุษย์ทุกคนในโลกนี้จึงมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในวงการศึกษาก็ย่อมรับว่า การจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกัน ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เชื้อชาติ ปัญญา บุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ และพฤติกรรมอื่น ๆ การจัดการเรียน การสอนจึงมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติไปพร้อม ๆ กัน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบตัวเองตั้งแต่วัยเด็กว่าชอบหรือถนัดในด้านใด และส่งเสริมศักยภาพของเด็ก ๆ ให้เติบโต ในสายอาชีพที่ถนัดได้อย่างมั่นคง ระบบการศึกษาที่เน้นให้เด็กได้รู้จักตนเอง ได้ค้นพบศักยภาพของตนเองตั้งแต่วัยเรียน จึงเป็นสิ่งที่พ่อแม่ยุคใหม่ปรารถนา ดังนั้นการจัดการศึกษาให้เด็กได้ค้นพบตนเอง จึงเป็นสิ่งที่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และนักการศึกษาทั้งหลาย ควรสร้างและจัดให้แก่เด็กทุกคน ซึ่งในการที่สถานศึกษา จะสามารถจัดการศึกษาได้เหมาะสม และสอดคล้องกับความถนัด ความต้องการ ตามศักยภาพ และอัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล จำเป็นจะต้องศึกษาองค์ความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล (วิโรจน์ สุรสาคร, 2564)

สาเหตุที่ทำให้บุคคลแตกต่างกัน

นักจิตวิทยา และนักการศึกษาเชื่อว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นผลมาจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม และไม่ว่าจะสรุปว่าสิ่งใดมีอิทธิพลมากกว่ากัน จะเป็นพันธุกรรมก็บอกได้ไม่ชัดเจน จะเป็นสิ่งแวดล้อมก็ยังไม่ขาดเสียทีเดียว ถ้าความดีหรือความเลวเกิดจากพันธุกรรม สิ่งที่เราควรทำคือ ควรปรับปรุงชาติพันธุ์ของเราให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น แต่ถ้าเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม สิ่งที่เราควรปรับปรุงก็ได้แก่สิ่งแวดล้อมรอบตัวเราทำให้ดีขึ้น ความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจสรุปได้ว่าเป็นผลของพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมเท่า ๆ ซึ่งพอสรุปเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. พันธุกรรม (Heredity) หมายถึง สิ่งที่สืบทอดมาจากพันธุ์ เป็นการถ่ายทอดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สืบทอดต่อมาของบรรพบุรุษจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง พันธุกรรมเป็นตัวกำหนดลักษณะการเจริญเติบโต มีผลต่อความสามารถและคุณลักษณะต่าง ๆ นักวิทยาศาสตร์พบว่า สิ่งที่สามารถได้รับการถ่ายทอดทางพันธุกรรม จากบรรพบุรุษ ได้แก่ ลักษณะกาย ความบกพร่องทางกายและโรคบางชนิด ความพิการทางสมองและปัญญาอ่อน ความผิดปกติทางจิต บุคลิกภาพ และสติปัญญา เป็นต้น (Sukhachan's KM, 2021)

2. สิ่งแวดล้อม (Environment) สิ่งแวดล้อมทำให้คนเราแตกต่างกันนอกจากลักษณะต่าง ๆ ที่คนได้รับการถ่ายทอดมาทางพันธุกรรม สภาพการณ์ และสิ่งต่าง ๆ ที่เราสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัส เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของสิ่งมีชีวิต นอกเหนือจากพันธุกรรม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม ดินฟ้าอากาศ สุขภาพอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ และอุบัติเหตุ เป็นต้น (Sukhachan's KM, 2021)

ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่าง ๆ

บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง ทั้งนี้แล้วแต่อิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ นอกจากนี้ยังมีแนวคิดที่เกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านร่างกาย เซวปัญญา อารมณ์และสังคม ซึ่งนักจิตวิทยา และนักการศึกษาที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนใหญ่จะมุ่งประเด็นศึกษาไปที่รายละเอียดของความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสามารถสรุปความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็น 4 ด้าน คือร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (กฤตวรรณ คำสม, 2557)

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคลทางด้านร่างกาย ความสูง ความต่ำของร่างกาย ผิวเนื้อหยาบ ผิวเนื้อละเอียด ผนึก ผนาง ผนเหี้ยด ผน หยิกผนหยักสก จมูกโด่ง จมูกแบน ปากเล็กปากแบน ปากหนา ตาชั้นเดียว ตาสองชั้น รวมทั้งบุคลิกภาพ นักจิตวิทยาบางคน พยายามที่จะหาความสัมพันธ์ของลักษณะต่าง ๆ ของร่างกายกับลักษณะของจิตกริยา และสรุปเป็นกฎเกณฑ์ขึ้นมาว่า คนที่รูปร่างหน้าตาลักษณะอย่างนี้ ก็จะมีแบบแผนของพฤติกรรม มีลักษณะของอารมณ์ การติดต่อในสังคมเป็นอย่างนั้น (เดโซ สนวนนนท์, 2529)

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านทางอารมณ์ ความแตกต่างทางอารมณ์ คือ ความแตกต่าง ของบุคคล ในความสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ขณะเกิดอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง การมีอารมณ์ ของมนุษย์เริ่มตั้งแต่อารมณ์กลัว อารมณ์โกรธ อารมณ์รัก พอใจ ยินดี ตื่นเต้น การแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ต้องแสดงออกอย่างเหมาะสม อารมณ์เป็นได้ทั้งตัวสร้างสรรค์และตัวทำลาย อารมณ์ขันทำให้จิตใจเบิกบาน อารมณ์เศร้าหมอง หดหู่ ทำให้คนเกิดความตึงเครียดวิตกกังวล ดังนั้นบุคคลจึงควรแสดงออกทางอารมณ์ อย่างเหมาะสม สมเหตุสมผล พองาม หรือรู้จักที่จะควบคุม ยับยั้งพอเหมาะพอควรไม่แสดงอารมณ์ จนกลายเป็นคนเจ้าอารมณ์ หรือเก็บอารมณ์จนกลายเป็นคนเฉยเมยไปไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ โดยทั่วไปบุคคล ควรจะแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสมตามโอกาสอันควร (นวรรตน์ หัสดี, 2562)

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านทางสังคม ความแตกต่างทางด้านสังคม คือ ความแตกต่าง ของบุคคล ในความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับบุคคล และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสังคมที่ตนเป็นสมาชิก และของสังคมอื่น ๆ ด้วยมนุษย์ตั้งแต่เกิดมาต้องอยู่ในระบบของสังคม ตั้งแต่สังคมครอบครัว สังคมเพื่อนบ้าน โตขึ้นก็เป็นสังคมโรงเรียนตั้งแต่อนุบาลจนถึงอุดมศึกษา บุคคลต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมทั้งสิ้น (นวรรตน์ หัสดี, 2562)

4. ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านทางเซวปัญญา ความแตกต่างทางเซวปัญญา คือ ความแตกต่างของบุคคลในความสามารถที่ เกี่ยวกับการคิดและความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในเชิงนามธรรม และรูปธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ได้นักจิตวิทยาปัจจุบันเชื่อว่า ความความสามารถทางสติปัญญาเป็นผลพวงมาจากพันธุกรรม และสามารถเสริมได้ภายหลังให้บุคคลเกิดพัฒนาการที่ดีขึ้นได้ (นวรรตน์ หัสดี, 2562) โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้เสนอทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence Theory) มีแนวคิดว่สติปัญญาของมนุษย์ มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ได้แก่ 1) ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ผู้มีสติปัญญาด้านนี้ จะฉลาดในเรื่องภาษา สามารถอ่าน เขียน เล่าเรื่อง และจดจำคำ วัน เดือน ปี ได้ดี เรียนรู้ผ่านการอ่าน การจดบันทึก ฟังการสอน และผ่านการอภิปรายถกเถียงได้ดีที่สุด มีทักษะการอธิบาย การสอน การปราศรัยหรือพูดจูงใจ 2) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical Mathematical Intelligence) ผู้มีสติปัญญาด้านนี้ จะเก่งคณิตศาสตร์ ตรรกะ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการคิดเชิงเหตุผล สามารถในการคำนวณที่ซับซ้อน 3) ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) ผู้มีสติปัญญาด้านนี้ จะมีความสามารถในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ดี สามารถเห็นภาพ ทิศทาง และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ มีความจำทางสายตาทີที่ 4) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily - Kinesthetic Intelligence) ผู้มีสติปัญญาด้านนี้ จะมีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว เรียนรู้ได้ดีถ้าได้ลงมือปฏิบัติ มักแสดงท่าทางประกอบการพูด การสื่อความหมาย ชอบกิจกรรมที่มีการ

เคลื่อนไหวร่างกาย 5) ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) ผู้มีสติปัญญานี้ จะเรียนรู้ได้ดีผ่านการฟัง การใช้ดนตรี จังหวะ และเสียงเพลง จะช่วยให้เรียนรู้ และการทำงานได้ดี 6) ปัญญาด้านการเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) ผู้มีสติปัญญาด้านนี้ จะมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และเจตนาของผู้อื่นได้ดี ช่างสังเกต ได้รับความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี ชอบทำงานเป็นกลุ่ม สามารถเรียนรู้ได้ดี ผ่านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบการได้อภิปรายถกเถียง 7) ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) ผู้มีสติปัญญาด้านนี้ จะมีความเข้าใจความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และความต้องการของตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์ มองตนเอง และควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ดี มักเป็นคนเก็บตัว ชอบทำงานคนเดียว และมีความรับผิดชอบในตัวเอง สามารถเรียนรู้ได้ดีที่ผ่านเรื่องราว และสิ่งที่ตนเองสนใจ 8) ปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence) ผู้มีสติปัญญาด้านนี้ จะสามารถเข้าใจธรรมชาติ ช่างสังเกต เข้าใจปรากฏการณ์ และการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ ดินฟ้าอากาศ เรียนได้ดีในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ นอกสถานที่ หรือผ่านการ และ 9) เซาว์ปัญญาด้านการดำรงอยู่ของชีวิต (Existential intelligence) ผู้มีสติปัญญาด้านนี้ จะสามารถเข้าใจสังขารธรรมการดำรงอยู่ของชีวิต มีความเชื่อและปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา ชอบคิด ช่างสังเกต และสนใจเรื่องของโลกและจักรวาล (เทพพิทักษ์ พัฒนาช่วย, 2562)

นอกจากที่กล่าวมา ยังมีความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความถนัดตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นเรื่องของคนที่มีความพรสวรรค์ในเรื่องของศิลปะ บางคนก็มีความถนัดทางด้านดนตรี บางคนก็ถนัดทางด้านเครื่องดนตรี กลไกต่าง ๆ การวาดรูป เหล่านี้เป็นความถนัดตามธรรมชาติ แต่ก็ยังมีนักจิตวิทยาอีกหลายกลุ่ม ที่เชื่อว่าความถนัดตามธรรมชาติ อาจมีผลจากพันธุกรรม หรืออาจเป็นปัจจัยของสิ่งแวดล้อมที่เรียกว่าพรแสวง คือทำเองไม่ใช่พรสวรรค์ คือการฝึกหัดบ่อย ๆ นั่นเอง อย่างไรก็ดี ความถนัดทางธรรมชาติก็อาจจะทำให้ คนแตกต่างกันได้ (มัทนียา กายแก้ว, 2559)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

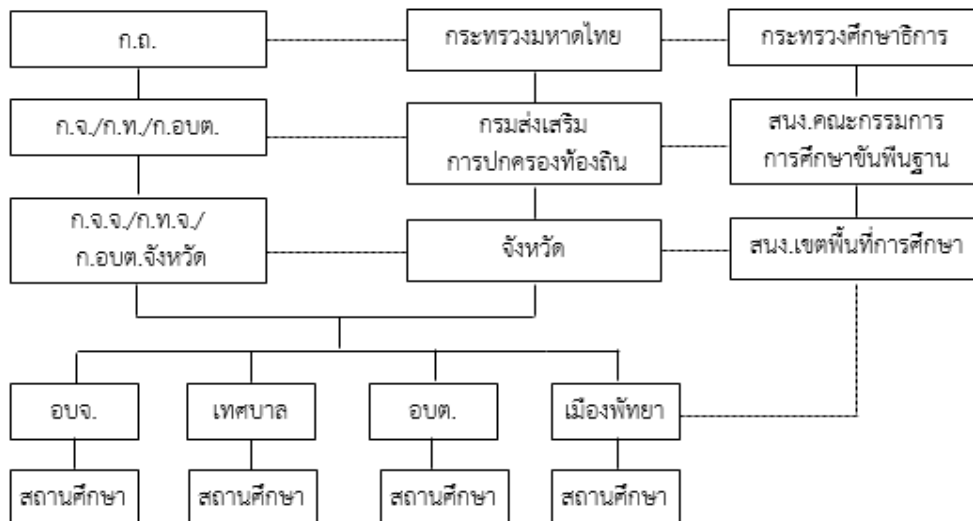
การจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการจัดการเรียนการสอน ที่ให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อวางรากฐานชีวิตให้เจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การจัดการเรียนการสอน ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบ และแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง ครูผู้สอนจึงควรมีข้อมูลของผู้เรียน เป็นรายบุคคล สำหรับใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555) ในบริบทของการจัดการศึกษา สิ่งสำคัญที่สุดคือ ผู้สอนต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และทำความเข้าใจ ในความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน อันนำไปสู่การจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล หรือจัดกลุ่ม ตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน แนวคิดทางการศึกษาแนวใหม่จึงเน้นในเรื่อง การจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (Differentiated Instruction) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน ผู้เรียน (อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ และศศิณัฐ์ สรรคบุรานุรักษ์, 2558)

สรุปได้ว่า มนุษย์เรามีแตกต่างกันได้หลายประการ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ความคิดและอารมณ์ แม้แต่คู่แฝดยังมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นเราอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีผู้ใดจะมีความเหมือนกันไปเสียทุกอย่าง จึงเป็นเรื่องที่ทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรศึกษา และทำความเข้าใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงหลักของความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งได้แก่ความแตกต่างในด้านความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ซึ่งจะช่วยเสริมประสิทธิภาพ และคุณภาพของการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่

การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางบริหารงานบุคคลข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต.) ได้กำหนดโครงสร้างสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา เพื่อให้เป็นหน่วยรับผิดชอบด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนดจำนวนบุคลากรด้านการศึกษาตามความเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินการในปัจจุบัน และที่จะดำเนินการในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงในเชิงระบบการจัดการศึกษาท้องถิ่น ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารงานบุคคลทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และตามมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น กำหนดโดยคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ.ท. และ ก.อบต.) ซึ่งมีความสอดคล้องกับระเบียบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการบริหารงานวิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดแนวการบริหารงานวิชาการตามความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางสำหรับใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการบริหารงบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาในสังกัด เป็นเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากรครู การก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนสถานที่ สนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ โครงการพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ ในด้านการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ตามภาระหน้าที่การบริหารงานสถานศึกษา 4 ด้าน ตามที่กฎหมายกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป เช่นเดียวกับสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินโครงการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development : SBMLD) ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา โดยในปี 2555 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ต้องดำเนินการตามนโยบายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท. 0893.3/ว 3337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2555 เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management For Local Development : SBMLD) และจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โดยมีหนังสือแจ้งจังหวัดเพื่อประชาสัมพันธ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีโรงเรียนในสังกัดที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ ฯ จัดส่งแบบแสดงความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งสถานศึกษาที่ได้รับการพิจารณาเข้าร่วมโครงการ จะได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินอุดหนุนสำหรับส่งเสริมศักยภาพการจัดการศึกษาท้องถิ่น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็ง โดยการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) (วิโรจน์ สุรสาคร, 2564)

การดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากติดขัดเรื่อง การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 ซึ่งมีข้อจำกัดในการเบิกจ่ายงบประมาณ สถานศึกษาไม่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ สถานศึกษาบางแห่งก็ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดเท่าที่ควร เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ที่ได้บัญญัติถึง “สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดการศึกษาในหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ เป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน โดยรายวิชาเพิ่มเติมมีลักษณะต่อเนื่องกันเป็นหลักสูตรหรือแผนการเรียนรู้ ได้แก่ หลักสูตรความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ หลักสูตรความเป็นเลิศทางด้านดนตรี หลักสูตรความเป็นเลิศทางด้านกีฬา หลักสูตร ความเป็นเลิศทางด้านศิลปะ หลักสูตรความเป็นเลิศทางด้านวิชาชีพ หรือด้านอื่น และบัญญัติรายจ่ายของสถานศึกษาไว้อย่างครอบคลุมภาระกิจของสถานศึกษาที่จำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ ทำให้สถานศึกษาสามารถใช้จ่ายงบประมาณได้คล่องตัวมากยิ่งขึ้น จึงเห็นได้ว่ากระทรวงมหาดไทย มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศตามศักยภาพ ตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของชุมชนท้องถิ่น และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจุบันมีสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการศึกษาลักษณะพิเศษตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 จำนวน 113 แห่ง และตามประกาศ

กระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2565 จำนวน 49 แห่ง

ผู้เขียนให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษา ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และมีความสนใจในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติหน้าที่บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้ดำเนินการตามนโยบายของกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ตามโครงการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development : SBMLD) ตลอดจน การปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหารองค์กร 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนองค์กร 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม 4) ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ และ 5) ปัจจัยด้านคุณภาพครูและบุคลากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหารองค์กร ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนโยบายและมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ การศึกษา 3) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อระดมทรัพยากรและเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุ อำไญย ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) พบว่า ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ และการบริหารจัดการที่ดี และการสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชนของผู้บริหาร ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษา (ภาณุ อำไญย, 2564) และสอดคล้องกับ อร่าม วัฒนะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วน จังหวัดผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็น เลิศของสถานศึกษา (อร่าม วัฒนะ, 2561)

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนองค์กร ประกอบด้วย 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ จัดสรรอัตรากำลังครูและบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ให้แก่ สถานศึกษา 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับสถาน ประกอบการ สถาบันทางการศึกษาอื่น และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามความสนใจของ ผู้เรียน และ 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากร จากทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับ วิโรจน์ สุรสาคร ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ปัจจัย สนับสนุน องค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ของ สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วิโรจน์ สุรสาคร, 2564)

3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระจายอำนาจการ บริหารจัดการศึกษาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษา 2) คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียน 3) คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ และหน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วมสนับสนุนวิทยากร สื่อ

และแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมลatha เพชรใส ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุคการศึกษา 4.0 พบว่า องค์ประกอบหลักของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุคไทยแลนด์ 4.0 ควรมี 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการกระจายอำนาจ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านบทบาทของชุมชนในการพัฒนาการศึกษา 4) ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล 5) ด้านการบริหารจัดการตนเอง และ 6) ด้านการพัฒนาทั้งระบบ (สมลatha เพชรใส, 2562)

4. ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) สถานศึกษามีการวางแผนปฏิบัติการ และกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่หลากหลาย สอดคล้องกับท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน 3) สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติให้ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่เน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) สถานศึกษากำหนดให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและทดสอบความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถตามความถนัดของตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ 5) สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงด้านการประกอบอาชีพ ในสถานประกอบการ และ 6) สถานศึกษากำหนดให้มีการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างหลากหลายวิธี และเน้นการทดสอบภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 สรรคบุรณารักษ์ ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลในบริบทของการจัดการศึกษา พบว่า ครูต้องสามารถจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และทำความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน (อติยศ สรรคบุรณารักษ์ และศศิณัฐ สรรคบุรณารักษ์, 2558)

5. ปัจจัยด้านครูและบุคลากร ประกอบด้วย 1) สถานศึกษามีครู และบุคลากรเพียงพอ ครบทุกวิชาเอก 2) ครูมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจรูปแบบวิธีการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล 3) ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ 4) ครูดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ อย่างหลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และ 5) ครูสามารถแนะนำแนวทางให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสนใจ และความถนัด ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับ เทียมใจ กำจัดภัย ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูควรจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ตามความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอดคล้องกับ Gentry ที่ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างเพื่อรองรับนักเรียนที่แตกต่างกันตามความต้องการ และรูปแบบการเรียนรู้ พบว่า ครูควรมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างของผู้เรียน และจัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของครู อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในห้องเรียน (Gentry, 2012)

สรุป

การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จนั้น มีปัจจัยหลายด้าน แต่ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ปัจจัยสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหารองค์กร 2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนองค์กร 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม 4) ปัจจัยด้านการบริหารงานวิชาการ และ 5) ปัจจัยด้านคุณภาพครูและบุคลากร โดยที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี

ความสำคัญมากที่จะช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ควรประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ขอรับการสนับสนุนจัดสรรงบประมาณ อัตราค่าจ้างครูและบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ สถานศึกษาอื่น และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น การสนับสนุนวิทยากร สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ ของผู้เรียน สถานศึกษาควรมีการวางแผนปฏิบัติการ และกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล มีหลักสูตรที่หลากหลาย สอดคล้องกับท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน กำหนดแนวปฏิบัติให้ครูวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่เน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและทดสอบ ความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถตามความถนัดของตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างหลากหลายวิธี สถานศึกษาควรสรรหาครูให้เพียงพอครบ ทุกวิชาเอก เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูและบุคลากร ให้ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปแบบวิธีการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ ฝึกทักษะ และแนะนำแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตามความสนใจ และความถนัดได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กฤตวรรณ คำสม. (2557). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- เดโช สนวนานนท์. (2529). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- เทพพิทักษ์ พัฒน์ช่วย. (2562). พหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน ของ Howard Gardner. เรียกใช้เมื่อ 19 มกราคม 2562 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/347259/>
- นวรรตน์ หัสดี. (2562). ความแตกต่างระหว่างบุคคล. เรียกใช้เมื่อ 25 มกราคม 2566 จาก <https://pubhtml5.com/oect/nety/>
- ภานุ อ่ำใหญ่. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD). เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2566 จาก <https://www.donsakwit.ac.th /index.php?option=com>
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. (2552). คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พระนครศรีอยุธยา: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน.
- มัทนียา กายแก้ว. (2559). เอกสารประกอบการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). คู่มือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิโรจน์ สุรสาคร. (2564). การบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สมลทา เพชรใส. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยุคการศึกษา 4.0. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 6(6), 3111-3123.
- อติยศ สรรคบุรณรักษ์ และศศิณัฐ สรรคบุรณรักษ์. (2558). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 12(1,2). 39-48.
- อร่าม วัฒนะ. (2561). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Gentry. (2012). Differentiated Instructional Strategies to Accommodate Students with Varying Needs and Learning Styles. Mississippi: Jackson State University.
- Sukhachan's KM. (2021) . Individual Differences. Retrieved January 15, 2022, from <https://www.sukhachan.com/sharedstories/educational-psychology/individual-differences/>